

2016-12-21 21:14 CET

För vems skull ska tiggeri förbjudas, Stefan Löfvén?

Statsministern menar att det är oacceptabelt att människor tigger i Sverige. Men hans lösning, tiggeriförbud eller tiggerilicenser, är svåra att förena med mänskliga rättigheter.

av Johanna Westeson, sakkunnig diskrimineringsfrågor

Statsminister Stefan Löfvén gav i lördags uttryck för sin syn på tiggeri. I en intervju med Aftonbladet sade han enligt tidningen att det *“aldrig är acceptabelt att behöva se människor stå på knä och tigga”* och att tiggeriet

måste *“få ett stopp”*. Han förklarade att det ännu inte finns något förslag om att införa ett förbud men att vi måste *“se till att ta bort det”* eftersom tiggeri utgör en *“omänsklig situation”*. Lösningen, enligt Löfvén, finns i hemländerna, där regeringarna måste ta ett större ansvar för sina medborgare.

Långsiktiga och kortsiktiga lösningar

Och visst har varje land ansvar för sin befolkning. Den diskriminering och de systematiska kränkningar som drabbar romer i Rumänien, Bulgarien och andra europeiska länder måste upphöra. Det är utmärkt att Sveriges regering utövar press på dessa regeringar. Men förändringar i hemländerna kommer att ta tid. Under tiden befinner sig EU-medborgare i Sverige, många av dem i extremt utsatta situationer. Vissa av dem försörjer sig och sina barn genom att tigga och deras akuta situation kommer inte att förbättras genom att Sveriges regering har en långsiktig dialog med sin rumänska eller bulgariska motpart. Så länge den strukturella rasismen mot romer frodas och försörjningsmöjligheter saknas i hemländerna kommer utsatta romer att fortsätta att söka sig till andra EU-länder för att tjäna sitt uppehälle.

Förbud för vems skull?

Vilka skulle ett tiggeriförbud rikta sig mot? Knappast mot alla som ber om pengar i gatumiljön – frivilligorganisationer, skolbarn som samlar pengar till Operation Dagsverke, kommersiella aktörer. Nej, det handlar om att komma åt de allra mest utsatta: romerna från Öst- och Sydeuropa. Dem som vi inte, enligt Löfvén, ska behöva se. European Roma Rights Center, en av världens ledande organisationer för romers rättigheter, påpekar att tiggeriförbud i Europa explicit eller implicit har romer som målgrupp och bygger på gamla unkna föreställningar om att just romer är oförmögna att tjäna pengar på ett hederligt sätt eller att göra rätt för sig. Europarådets människorättskommissionär Nils Muižnieks har uttalat att termerna *“tiggare”* och *“rom”* i många länder i Europa på senare år blivit i princip utbytbara. Muižnieks noterar att medier tenderar att beskriva att romer kommer till Västeuropa i enorma antal för att utnyttja värdstaternas välfärdssystem och genom tiggeri dra nytta av lokalbefolkningens naivitet. Han har beskrivit tiggeriförbuden som ett *“försök att kriminalisera romers närvaro i det offentliga rummet”*.

Tiggeri och mänskliga rättigheter

Flera andra internationella människorättsexperter har också understrukt att tiggeriförbud är svårförenade med mänskliga rättigheter. FN:s särskilda rapportör om extrem fattigdom och mänskliga rättigheter, Magdalena Sepúlveda, har till exempel konstaterat att kriminalisering av tiggeri strider mot principerna om jämlikhet och icke-diskriminering i och med att de öppnar för en godtycklig tillämpning av lagen och att de ökar risken att fattiga personer utsätts för våld och trakasserier.

Tidigare i år beslöt Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna för att pröva ett fall där en romsk kvinna från Rumänien bötfällts för att ha tiggat pengar i Genève. Domstolen kommer att titta på i vilken mån domen mot kvinnan bryter mot hennes rätt till privatliv, yttrandefrihet och rätt att inte diskrimineras på grund av etnisk tillhörighet. Skulle Sverige införa ett förbud liknande det som finns i Genève riskerar vi att dras inför samma domstol.

Alternativ försörjning

Om Stefan Löfvén och hans regering menar allvar med att tiggeri är en sysselsättning som inte hör hemma i Sverige måste han skapa alternativa möjligheter till försörjning för människor som är här i stället för att frånta människor den sista desperata möjligheten de har att försörja sina barn. Om ett förbud införs i stället för att gå till botten med problemet – vilket är diskriminering, utanförskap och fattigdom: dvs djupa och strukturella kränkningar av mänskliga rättigheter – straffas offren för människorättskränkningarna. Hur menar regeringen att ett sådant förslag går i linje med Sveriges människorättsåtaganden – och med regeringens strategi för romsk inkludering?

Regeringen måste alltså vara ärlig med att retoriken mot tiggeri handlar om att "vi" inte ska "behöva se", inget annat. Med ett förbud skulle de allra mest utsatta i vårt samhälle offras för att vi som är mer privilegierade ska slippa obehaget att konfronteras med deras misär. Att påstå att en sådan åtgärd skulle vara till gagn för de utsatta EU-medborgarna själva är inget annat än bedrägeri.

Amnesty International är en oberoende internationell organisation som arbetar för att mänskliga rättigheter ska gälla alla, nu och i framtiden. Genom att avslöja kränkningar och skapa uppmärksamhet och opinion sätter vi press på regeringar och makthavare runt om i världen.

Läs mer om vårt globala arbete på www.amnesty.org, där hittar du också alla de nyheter, blyxtaktioner och rapporter vi publicerar.